

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပေးခြင်း
နိုင်ငံတော် နှင့် ကဏ္ဍဆိုင်ရာ မူဝါဒ တို့နှင့် ဝေသန္တရလိုအပ်များအား
ချိန်ညှိခြင်း

ကျိုးစုကဲအင်နားဒ

ဩဂုတ် ၂၀၁၄

The Asia Foundation
Improving Lives, Expanding Opportunities

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပေးခြင်း

နိုင်ငံတော် နှင့် ကဏ္ဍဆိုင်ရာ မူဝါဒ တို့နှင့် ဒေသန္တရလိုအပ်များအား
ချိန်ညှိခြင်း

ကျိုးစုကဲအင်နားဒ

The Asia Foundation

ဩဂုတ် ၂၀၁၄

ကျိုးစီးပွားအင်အားသည် ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (JICA) ၏ မြန်မာရုံးခွဲ တွင် လက်ထောက်အကြီးအကဲ/အကြီးတန်းကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များဖြစ်သော ပြည်သူများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု (ဥပမာ-လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ကျန်းမာရေး)၊ လူသားအရင်းအမြစ်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းလုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းအား တည်ဆောက်ခြင်း (ဥပမာ - အခွန်နှင့်ဆိုင်သောကဏ္ဍနှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့်သက်ဆိုင်သောကဏ္ဍ၊ ပညာရေး)နှင့် တာရှည်ခံစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို (ဥပမာ-ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေးကဏ္ဍ၊ စွမ်းအင်) စသည်တို့ကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်နေသော ကျွမ်းကျင်သူများကို ခေါင်းဆောင်နေသူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကဏ္ဍရှိ ဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် တွင် နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကြာအလုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကာလအတွင်း လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး (ကော်ပိုရေးရှင်း ဘဏ္ဍာရေး)၊ လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူး (အာဖရိက)၊ ကိုယ်စားလှယ်(တရုတ်)နှင့် လက်ထောင်အကြီးအကဲ နှင့် အကြံပေး (ရာသီဥတု ပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာရုံးအဖွဲ့) ရာထူးများ အပါအဝင် အခြားရာထူးများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ သူသည် ဂျပန်နိုင်ငံ Keio တက္ကသိုလ်မှ စီးပွားရေးဘွဲ့ (B.A Economics) ကို ရရှိခဲ့ပြီး ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်းရှိ Oxford တက္ကသိုလ်၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာကျောင်းတွင် မဟာသိပ္ပံဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ ပီကင်းတက္ကသိုလ်တွင်လည်း တရုတ်ဘာသာစကားကို လေ့လာခဲ့ပါ သည်။

အာရှဖောင်ဒေးရှင်းသည် သက်ဝင် လှုပ်ရှားနေသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲအာရှဒေသရှိ လူထုဘဝများကို မြှင့်တင်ပေးရန် ရည်ရွယ်သည့် အမြတ်အစွန်းကို ပမာနမထားသော နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဖောင်ဒေးရှင်းသည် အာရှတိုက်တွင် ဆယ်စုနှစ်ခြောက်ခုကြာ အလုပ်လုပ်ခဲ့ရာမှရရှိလာသော အတွေ့အကြုံများ နှင့် ဒေသန္တရကျွမ်းကျင်မှုများကို အခြေခံပြီး ဒေသတွင်းနိုင်ငံ ၁၈ နိုင်ငံတွင် ရုံးများ ဖွင့်လှစ်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ အထူးသဖြင့် ၂၀ ရာစုအတွင်းတွင် အာရှဒေသ၏ အဓိကစိန်ခေါ်မှုများဖြစ်သည့် အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် ဥပဒေ၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ အမျိုးသမီးများ၏ အရေးပါမှု အခန်းကဏ္ဍမြှင့်တင်ရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အရေးနှင့် ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးစသော အရေးကိစ္စများကို ကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်နေပါသည်။

ကျေးဇူးတင်အသိအမှတ်ပြုခြင်း

ဤစာတမ်းဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဝိုင်းဝန်းကူညီပေးကြသော အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာများကို အထူးပြုလေ့လာသူ သုတေသီ Dr. Hamish Nixon၊ အာရှဖောင်ဒေးရှင်းမှ အစီအစဉ်နည်းဗျူဟာ၊ ဆန်းသစ်မှုနှင့် လေ့လာသင်ယူမှုဆိုင်ရာ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး Dr. Matthew Arnold၊ မြန်မာ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအရင်းအမြစ်အဖွဲ့အစည်း-စီးပွားရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့မှ တွဲဖက်သုတေသီ ဒေါ်စင်ဒီဂျီးလင်း တို့အား စာရေးသူမှ အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ဖော်ပြလိုပါသည်။ အမှားအယွင်းများပါရှိခဲ့လျှင် စာရေးသူတာဝန်သာဖြစ်ကြောင်းလည်း အသိပေးလိုပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်

ယခုစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသော ထင်မြင်ယူဆချက်များသည် စာတမ်းပြုစုသူ၏အမြင်များသာဖြစ်ပြီး စာတမ်းပြုစုသူ အလုပ်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းနှင့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းတို့၏ အယူအဆများဟု မမှတ်ယူနိုင်ကြောင်းကို အထူးဖော်ပြလိုပါသည်။

စကားချီး

သမ္မတဦးသိန်းစိန် အစိုးရသည် ၎င်းတို့ စတင်အာဏာယူသည့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစကာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရများ စသည့် ကဏ္ဍများကို နိုင်ငံ၏ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အချက်အချာကျသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကဏ္ဍများ အဖြစ်အဓိကထား ဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အပံ့များရရှိရန် လမ်းပွင့်လာခဲ့သည့်အလျောက် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး (၁၄)ခု၏ အစိုးရသစ်များသည် ဒေသန္တရအစိုးရများအဖြစ် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရရှိလာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် သမိုင်းတစ်လျှောက် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု မြင့်မားပြီး ထက်အောက်အဆင့်ဆင့်ချုပ်ကိုင်လာခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် အောက်ခြေလူထုကို ပူးပေါင်းပါဝင်စေနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများလည်း တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် နိုင်ငံတော် အသွင်ကူးပြောင်းမှု ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေသည်နှင့်အမျှ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံနှင့် ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းများပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန် နေပြည်တော်အစိုးရမှ မူဝါဒလမ်းညွှန်ချက်များ နှင့် ပံ့ပိုးမှုများပေးရန် လိုအပ်သည့်အပြင် ရှားပါးသော အရင်းအမြစ်များကို နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အကောင်းဆုံးအသုံးပြုအောင် အလေးထား ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ချက်များသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းဆိုင်ရာ မျှော်မှန်းချက်များနှင့် ဗဟိုအစိုးရက နိုင်ငံ၏ ဦးစားပေးကိစ္စများကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ၊ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် ညွှန်ကြားမှုများအကြား အထင်အမြင်လွဲမှားမှုများ ဖြစ်လာနိုင်သည်။

၎င်းဖြစ်ပေါ်နေသည့် အနေအထားများဖြစ်ပေါ်နေသည့် ကာလအတွင်း Mr. Kyosuke Inada ရေးသားသော ဤသုတေသန စာတမ်းကို တင်ပြနိုင်ခြင်းအတွက် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းက များစွာဝမ်းမြောက်မိပါသည်။ ယခု သုတေသနသည် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကဏ္ဍများအတွက် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းများနှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်အရပ်ရပ်တို့ကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် တွဲဖက်လုပ်ဆောင်ရာတွင် ကြံ့တွေ့ရမည့် ပြောင်းလဲမှုနှင့် စိန်ခေါ်မှု အခြေအနေများကို စမ်းစစ်လေ့လာထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းဆိုင်ရာ ပညာရပ်ဆိုင်ရာစာပေ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသွင်ကူးပြောင်းမှု အခြေအနေအပေါ် သုံးသပ်ချက်များအပြင် အတိတ်နှင့် လက်ရှိကာလတွင် JICA မှ ဆောင်ရွက်နေသော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသအဆင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များမှ ရရှိခဲ့သော သင်ခန်းစာများ အပေါ်တွင်လည်း အခြေခံထားပါသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဒေသဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်နှင့် နိုင်ငံအဆင့် (သို့) ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ကဏ္ဍအလိုက် ချမှတ်ထားသော မူဝါဒများနှင့် ကိုက်ညီအောင် သေချာစွာ ရေးဆွဲရန်လိုအပ်သည်ဟု Mr. Inada က ခြုံငုံသုံးသပ်ထားပါသည်။ ထိုသို့ ဗဟိုနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းအဆင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအကြား ဟန်ချက်ညီညီ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သင့်လျော်သည့် ပုံသေနည်းရှာဖွေရာတွင် အဓိကသော့ချက် သုံးရပ် ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ၁) အထက်မှ ချမှတ်ပေးသော ဦးစားပေးကိစ္စများနှင့် အောက်ခြေလိုအပ်ချက် အပေါ်မူတည်၍ ဖော်ဆောင်ထားသော ဦးစားပေးကိစ္စများကို ပေါင်းစည်းပေးနိုင်မည့် ယန္တရားတစ်ခု၊ ၂) အောက်ခြေတွင် တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်နေသည့် လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီအောင် စဉ်ဆက်မပြတ်ချိန်ညှိနေမည့် မဟာဗျူဟာစီမံကိန်းအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ စုစည်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ၃) လက်ရှိတည်ရှိနေသော အစိုးရအဆင့်ဆင့်မှ အဖွဲ့အစည်းများကို အကောင်းဆုံး အသုံးပြုခြင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ယခုစာတမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကျယ်ပြန့်စွာ ဖြစ်ပေါ်နေသော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၏အခန်းကဏ္ဍနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများအပေါ်တွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ယခုစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသော ထင်မြင်ယူဆချက်များသည် စာတမ်းပြုစုသူ၏အမြင်များသာဖြစ်ပြီး စာတမ်းပြုစုသူ အလုပ်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းနှင့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းတို့၏ အယူအဆများဟု မမှတ်ယူနိုင်ကြောင်းကို အထူးဖော်ပြလိုပါသည်။

ဒေါက်တာ ကင်မ်နင်းနီ

မြန်မာနိုင်ငံ ဌာနေကိုယ်စားလှယ်
အာရှဖောင်ဒေးရှင်း

မာတိကာ

အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ် i

အပိုင်း ၁။ ။ နိဒါန်း 1

 ၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် နောက်ခံသမိုင်း 1

 ၁.၂ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း။ ။ ဒေသန္တရအစိုးရများအတွက် စာတွေ့သဘောတရား၊ လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ချက်များ နှင့် ဖြစ်နိုင်ချေများ 2

အပိုင်း ၂။ ။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဒေသဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းတို့၏ လက်ရှိအခြေအနေ ... 4

 ၂.၁ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၏ လက်ရှိအခြေအနေ 4

 ၂.၂ ဒေသဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ လက်ရှိအခြေအနေများ 5

အပိုင်း ၃။ ။ မြန်မာနိုင်ငံ ဒေသတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုများမှ ရရှိလာသော သင်ခန်းစာများ 7

 ၃.၁ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးမူဘောင်နှင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို ပံ့ပိုးခြင်း 7

 ၃.၂ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်း 11

 ၃.၃ ဒေသဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း 12

အပိုင်း ၄။ ။ ဆွေးနွေးချက် နှင့် ရှေ့ဆက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ 15

 ၄.၁ “အထက်မှအောက်ခြေသို့သွားသောပုံစံ” နှင့် “အောက်ခြေမှအထက်သို့သွားသောပုံစံ” တို့မှ ဦးစားပေးကိစ္စရပ်များကို ပေါင်းစည်းပေးမည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ဖော်ထုတ်ခြင်း 15

 ၄.၂ မဟာဗျူဟာအစီအစဉ်များကို အောက်ခြေလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီအောင် စဉ်ဆက်မပြတ်ပြောင်းလဲရာ၌ အသုံးပြုနိုင်သည့် ဗဟိုသတင်းအချက်အလက်ချုပ်ကိုင်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း 16

 ၄.၃ လက်ရှိအစိုးရအဆင့်အားလုံး၌ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများကို အကောင်းဆုံးအသုံးပြုခြင်း 17

ကျမ်းကိုးစာရင်း 19

အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်

ယခုစာတမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများမှ သင်ခန်းစာများကို ထုတ်နုတ်ကာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများရှိ အုပ်ချုပ်ရေး နှင့် ဒေသတွင်း ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ချိန်ညှိရာတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အကြံပြုချက်များပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ စာတမ်းတွင်ပါဝင်သော စိစစ်လေ့လာချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် JICA မှ လုပ်ဆောင်ပြီးဆုံးသွားပြီဖြစ်သော နှင့် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသော ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကို ဖော်ပြ အကဲဖြတ်ထားသည့် စာပေများကို အခြေပြုထားပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ရေရှည်ဖြစ်ထွန်းနိုင်သောဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အဓိကအရေးကြီးသော နယ်ပယ်များဖြစ်သော လယ်ယာနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှုကဏ္ဍ၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံကဏ္ဍများအားလုံး ပါဝင်ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသော သင်ခန်းစာများက ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဒေသဆိုင်ရာ လိုအင်များနှင့် နိုင်ငံအဆင့် (သို့) ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ကဏ္ဍအလိုက် ချမှတ်ထားသော မူဝါဒများနှင့် ကိုက်ညီအောင် သေချာစွာ ရေးဆွဲရန်လိုအပ်သည်ဟု ညွှန်ပြနေပါသည်။ ထို့အပြင် ဟန်ချက်ညီသော ဒေသတွင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ပုံသေနည်းတစ်ခုရရှိရန် အဓိကသော့ချက် သုံးခုကိုလည်း ဖော်ညွှန်းထားသည်။ ၎င်းတို့မှာ ၁) အထက်မှ ချမှတ်ပေးသော ဦးစားပေးကိစ္စများနှင့် အောက်ခြေမှလိုအပ်ချက် အပေါ်မူတည်၍ ဖော်ဆောင်ထားသော ဦးစားပေးကိစ္စများကို ပေါင်းစည်းပေးနိုင်မည့် ယန္တရားတစ်ခု၊ ၂) အောက်ခြေတွင် တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်နေသည့် လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီအောင် စဉ်ဆက်မပြတ်ချိန်ညှိနေမည့် မဟာဗျူဟာစီမံကိန်းအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ စုစည်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ၃) လက်ရှိတည်ရှိနေသော အစိုးရအဆင့်ဆင့်မှ အဖွဲ့အစည်းများကို အကောင်းဆုံး အသုံးပြုခြင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။

အပိုင်း ၁။ ။ နိဒါန်း

၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် နောက်ခံသမိုင်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် သမ္မတဦးသိန်းစိန် စတင်တာဝန်ထမ်းဆောင်သည့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစကာ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုစီးပွားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများတွင် ကျယ်ပြန့်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ စတင်ခဲ့ပါသည်။ အစိုးရသည် ကာလရှည်၊ တာရှည်ခံမည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုလမ်းကြောင်းအတိုင်း လျှောက်လှမ်းနေစဉ် တိုးတက်မှုအရှိန်မြှင့်တင်ရန်နှင့် ဆင်းရဲမှုလျော့ချရန်အတွက်လည်း စီမံချက် အတော်များများကို ပမာဏအနေဖြင့် စတင်ခဲ့သည်။ အနာဂတ်အတွက် ရေတိုရေရှည်ကာလနှစ်ခုလုံးတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် အခြေအနေများကို တွေ့မြင်နေရပါသည်။ သို့သော် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးရံပုံငွေအဖွဲ့အစည်းမှ (၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင်) ထောက်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အားလုံးပါဝင်ကာ၊ တာရှည်ခံမြင့်မားသော အခြေခံလူမှုလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်စည်းပေးနိုင်မည့် တိုးတက်မှုမျိုးကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ရရှိနိုင်ရန်အတွက် လုပ်ဆောင်စရာများ ရှိနေပါသေးသည်။ လည်ပတ်နေသော အင်စတီကျူးရှင်းများပိုမိုကောင်းမွန်စေရေး၊ စီးပွားရေးကို စီမံခန့်ခွဲမည့် မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေး နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ စသည့် ကဏ္ဍများတွင် အများပြည်သူ အသုံးစရိတ်များ တိုးမြှင့်သုံးစွဲရေး စသည့်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေသည်။

လူမျိုးပေါင်းစုံဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသော၊ ကျေးလက်ကို အခြေခံသော၊ လူဦးရေထူထပ်မှုအချိုးအစား မမျှတသော မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ နိုင်ငံတစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးမှုလမ်းကြောင်းပေါ်တွင် လျှောက်လှမ်းသောအခါ ဒေသများတွင် တန်းတူညီတူခံစားခွင့်များ ဖန်တီးထိန်းသိမ်းပေးရန်ဟူသည့် ကိစ္စမှာ အဓိကစိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ပထမအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေသည် အခြားဒေသတွင်းနိုင်ငံများကဲ့သို့ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး စသည့် မြို့ကြီးပြကြီးများတွင်သာ စုဝေးထူထပ်နေခြင်းမဟုတ်ပေ။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ ခု အနက် ၇ ခု ဌာသလျှင် လူဦးရေ ၅ သန်းအထက်နေထိုင်ပြီး ၎င်းတို့အထဲမှ မည်သည့် ပြည်နယ်/တိုင်းတွင်မှ ၉ သန်းကျော်လွန်ခြင်း မရှိပါ။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ သုံးပုံတစ်ပုံခန့်သာလျှင် မြို့ပြတွင် နေထိုင်ကြကြောင်းတွေ့ရှိရပြီး အခြားကျန်ရှိသော သုံးပုံနှစ်ပုံမှာ ကျေးလက်ဒေသများတွင် ဖြန့်ကျက်နေထိုင်ကြသည်။ ထိုကျေးလက်နေ လူဦးရေ၏ အများစုမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်ကြသူများ ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် နယ်စပ်ဒေသများတွင် နေထိုင်သော လူနည်းစုများအပါအဝင် မတူကွဲပြားသည့် လူမျိုးစုပေါင်းစုံကို စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိအောင် ပြုလုပ်ရန်မှာ မလွယ်ကူသောဆောင်ရွက်ရမည့် အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ ဦးစားပေး ကိစ္စတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ တတိယအချက်မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းများအကြား တန်းတူညီတူရှိမှုသည် အရာအားလုံးကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည့် ကုထုံးတစ်ရပ်မဟုတ်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ ဦးတည်နေသည့် တာရှည်ခံ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလမ်းကြောင်းတွင် ထည့်သွင်းလုပ်ဆောင်ရမည့် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် မြန်မာ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအရင်းအမြစ်အဖွဲ့အစည်း- စီးပွားရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့ တို့က အထက်ပါအခြေအနေများကို နောက်ခံထားကာ မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များရှိ အုပ်ချုပ်မှုစနစ် (Nixon et al., 2013) အမည်ဖြင့် ပြည့်စုံကျယ်ပြန့်သော အခြေအနေသုံးသပ်ချက်တစ်ခုကို ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ၎င်းပဏာမတွေ့ရှိချက်များကို အခြေခံကာ အထက်ပါအဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာခေါင်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်သည့် ဆွေးနွေးမှုစာတမ်းများကို ထုတ်ဝေရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစာတမ်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသွင်ကူးပြောင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးပါသည့် ကိစ္စရပ်များဖြစ်သည့်အပြင် နိုင်ငံအတွင်းတွင် လှုပ်ရှားနေသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများရရှိလာသော သင်ခန်းစာများကိုလည်း ကောက်နုတ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုစာတမ်းကမူ JICA မှ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောနှင့် ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ဖော်ပြအကဲဖြတ်ထားသော စာပေများကို အခြေပြုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များတွင် တာရှည်ခံဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အဓိကအရေးကြီးသော နယ်ပယ်များဖြစ်သည်။

လယ်ယာနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှုကဏ္ဍ၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံကဏ္ဍများအားလုံး ပါဝင်ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ထည့်သွင်းလေ့လာခဲ့သော သင်ခန်းစာအားလုံးမှရရှိသည့် တွေ့ရှိချက်မှာ ဒေသဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်နှင့် နိုင်ငံအဆင့် (သို့) ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ကဏ္ဍအလိုက် ချမှတ်ထားသော မူဝါဒများနှင့် ကိုက်ညီမည့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို သေချာစွာ ရေးဆွဲရန်ဖြစ်သည်။

၁.၂ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း - ဒေသန္တရအစိုးရများအတွက် စာတွေ့သဘောတရား၊ လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ချက်များ နှင့် ဖြစ်နိုင်ချေများ

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းသည် ဗဟိုအစိုးရမှ ဒေသန္တရအစိုးရများသို့ နိုင်ငံရေးဆိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့်များ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဟု Higashikata (ရေးသားသောရက်စွဲမပါရှိ) က အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် စာတွေ့သဘောတရားအရ နောက်ဖော်ပြပါဖြစ်စဉ်များတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း ပြုလုပ်သင့်သည်ဟု ဆိုထားသည်။ ၁) ဒေသခံတို့၏ လိုအပ်ချက်များက ဒေသအလိုက်ကွဲပြားသည်ဆိုပါက ၎င်းတို့အစိုးရများက ဗဟိုအစိုးရထက် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများကို ပိုမိုထိရောက်စွာ ပေးနိုင်စွမ်းရှိသည်။ ၂) အကယ်၍ ပြည်သူများက ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှုရရှိရန် ဒေသတစ်ခုမှတစ်ခုသို့ လွတ်လပ်စွာ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခွင့် ရှိသည်ဆိုလျှင် ဒေသန္တရအစိုးရများအကြား ပြိုင်ဆိုင်မှုများ ရှိလာမည်။ ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် အချိန်တိုတိုနှင့် အကျိုးများပြီး ပြည်သူများ၏လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိခြင်းအပြင် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ထိရောက်မှုများသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၏ အောင်မြင်မှုကို တိုင်းတာနိုင်သော မှတ်ကျောက်ဖြစ်သည်ဟု Channa နှင့် Faguet (၂၀၁၂) က ဆိုသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၏ အောင်မြင်မှုဆိုရာဝယ် "ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချထားသော အစိုးရတစ်ရပ်က လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသော အခြေအနေအရင်းအမြစ်များကိုသာ အသုံးပြုကာ ပိုများသော (သို့) ပိုမိုကောင်းမွန်သော အများပြည်သူအသုံးပြုနိုင်သည့် အရာ/ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနိုင်ခြင်း" (စာမျက်နှာ ၃) ကို ဆိုလိုသည်။ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၏ ပထမမျိုးဆက် စာတွေ့သဘောတရား မူဘောင်ကို ထောက်ခံသူများက အချိန်တို အကျိုးများခြင်းသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရန် ဆွဲဆောင်သည့် အကြောင်းအရင်းတစ်ခုဖြစ်သည်ဟုမြင်ကြောင်း Boex (၂၀၁၃) က ထောက်ပြထားသည်။ ဒုတိယမျိုးဆက် စာတွေ့သဘောတရား မူဘောင်တွင်မူ တာဝန်ယူတာဝန်ခံမှု မြှင့်တက်လာခြင်းသည် အဓိက ဆွဲဆောင်မှုဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေးသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရန် အဓိကမောင်းနှင်အားဖြစ်သည်ဟုလည်း ၎င်းကယုံကြည်သည်။

လက်တွေ့တွင် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများပေးရာ ၌ ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ ထိရောက်မှုနှင့် တာဝန်ယူတာဝန်ခံနိုင်မှုတို့ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည့် အခြားအခြေအနေများလည်း ရှိနေပါသည်။ ၎င်းတို့ထဲတွင် ၁) ဒေသန္တရအစိုးရ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် ဒေသခံပြည်သူ အများစု၏ရွေးချယ်မှုကို ရောင်ပြန်ဟပ်ရန်၊ မူဝါဒနှင့်ပတ်သက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရန်နှင့် ၎င်းမူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်၊ ၂) မူဝါဒအလိုက် ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဒေသခံများမှ စောင့်ကြည့် အကဲဖြတ်ခြင်း - ပြုလုပ်နိုင်မည့် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်း နှင့် မက်လုံးများ ပါဝင်သည်။ အများ၏ ကျယ်ပြန့်စွာ ကိုးကားခြင်းခံရသော Rondinelli, Nellis နှင့် Cheema (၁၉၈၃) တို့ရေးသားသည့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းဆိုင်ရာ လေ့လာချက်တွင် "ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရန် ကြိုးစားသော နိုင်ငံအတော်များတွင် အကောင်အထည်ဖော်မှုအပိုင်းတွင် ပြဿနာများနှင့် ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိသည်" (စာမျက်နှာ ၁၃) ဖော်ပြထားသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရာတွင် နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီအလိုက် အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်အမျိုးမျိုးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော သူများအကြားရှိ ဆက်ဆံရေးမှာ အရေးကြီးသည်ဟု Charbit (၂၀၁၁) ကဆိုပါသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရတွင်းဆက်ဆံရေးများ နှင့် အဆင့်ဆင့်အုပ်ချုပ်ရေးများတွင် "ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒများကို ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုလျော့ချခြင်းအသွင်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်" (စာမျက်နှာ ၁၃)။ သို့သော် "လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ခွဲဝေမှုများသည် တိုင်းပြည်အလိုက်ကွာခြားသည်" (စာမျက်နှာ ၁၃) ဟုလည်း Charbit က ဆိုပါသည်။

Nixon et al. (၂၀၁၃၊ စာမျက်နှာ ၇၆) က "အရပ်သား ဗဟိုအစိုးရနှင့် လွှတ်တော်၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ အရပ်ဖက်လူ့အဖွဲ့အစည်းများ ကြားတွင်ရှိထားသော သဘောတူညီမှုက

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်နေမှုများကို ရှေ့ဆက်နိုင်ရန် လမ်းဖွင့်ပေးသည်” ဟုဆိုသည်။ ထိုသို့ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရန် စိတ်အားထက်သန်မှုများ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှိနေသော်လည်း အခြားဖွံ့ဖြိုးဆဲ တိုင်းပြည်များကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အထောက်အထားများအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၏ ထိရောက်မှုမှာ ရေရေရာရာ ကောက်ချက်ချယူနိုင်ခြင်းမရှိပဲ ရောထွေးသော ရလဒ်များသာ ရရှိသည်။

Channa and နှင့် Faguet တို့ (၂၀၁၂) သည် လွန်ခဲ့သော ၂၅ နှစ်အတွင်းက ထုတ်ဝေခဲ့သော စာပေများကို စေ့စပ်သေချာစွာလေ့လာပြီး ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများရှိ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍများကို စိတ်ဖြာသုံးသပ်ခြင်း များကိုလည်း ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းဖြင့် ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီအောင်မြင်လုပ်နိုင်သည်။ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာထိရောက်မှုများကို ရယူဖန်တီးနိုင်သည်ဟုသော သက်သေအထောက်အထား အနည်းငယ်သာ ၎င်းတို့တွေ့ရှိခဲ့သည်။ “စစ်တမ်းကောက်ယူချက်များတွင် တွေ့ရှိချက်အရ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုပေးသော ကဏ္ဍများတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို သက်သေအထောက်အထားမှာ ခိုင်လုံမှု အားနည်းခြင်း၊ မပြည့်စုံခြင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ကွဲလွဲဆန့်ကျင်ခြင်းများ ရှိကြောင်း၊ ထိုနေရာတွင် စာရေးသူတို့ လိုရာဖက်သို့ယိမ်းကာ ဖတ်ထားသော စာပေများက အလေးသာနေပါကြောင်း” (စာမျက်နှာ ၁) ၎င်းတို့က ကောက်ချက်ချသည်။ သို့သော် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများရှိ အောက်ခြေလူထုအဆင့် စီမံကိန်းများ၏ အစီရင်ခံစာအချို့တွင်မူ ရလဒ်ကောင်းများတွေ့ရသည်။ ဥပမာ - အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ရန်ပုံငွေရရှိရန် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များရရှိနိုင်မှုကို အကျိုးရှိစွာအသုံးပြုခြင်းတို့ကြောင့် လမ်းဆောက်လုပ်ရေး စီမံချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာပြီး ထိရောက်မှုရှိကြောင်း Chavis (၂၀၁၀) က တွေ့ရှိခဲ့သည်။

တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံနှင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး ကျေးလက်ကိုအခြေခံကာ လူဦးရေသိပ်သည်းမှု ပျံ့နှံ့သော မြန်မာနိုင်ငံအဖို့ နယ်မြေဒေသများ တန်းတူညီတူဖွံ့ဖြိုးရေးသည် အများအပေါ်သက်ရောက်မှုရှိပြီး ရေရှည်ထိန်းထားနိုင်မည့် တိုးတက်မှုအတွက် အခရာပင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ ၂၆ ခု၏ နယ်နမိတ်များအကြားသာတူညီမှုနှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် နိုင်ငံရေး ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းတို့အကြား ဆက်နွယ်ချက်များကို Rodriguez-Pose နှင့် Ezcurra (၂၀၁၀) တို့က ဆန်းစစ်လေ့လာချက်များပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရာတွင် “ဝင်ငွေနည်းပါးသော နိုင်ငံများတွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းကြောင့် နယ်မြေဒေသများအကြား မညီမျှမှုများဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်” (စာမျက်နှာ ၆၃၇) ထိုအခါ “နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းကြောင့်ရရှိသော ကောင်းကျိုးများက ထိုမညီမျှမှုများကို ခုထေမပေးနိုင်” (စာမျက်နှာ ၆၃၈) ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

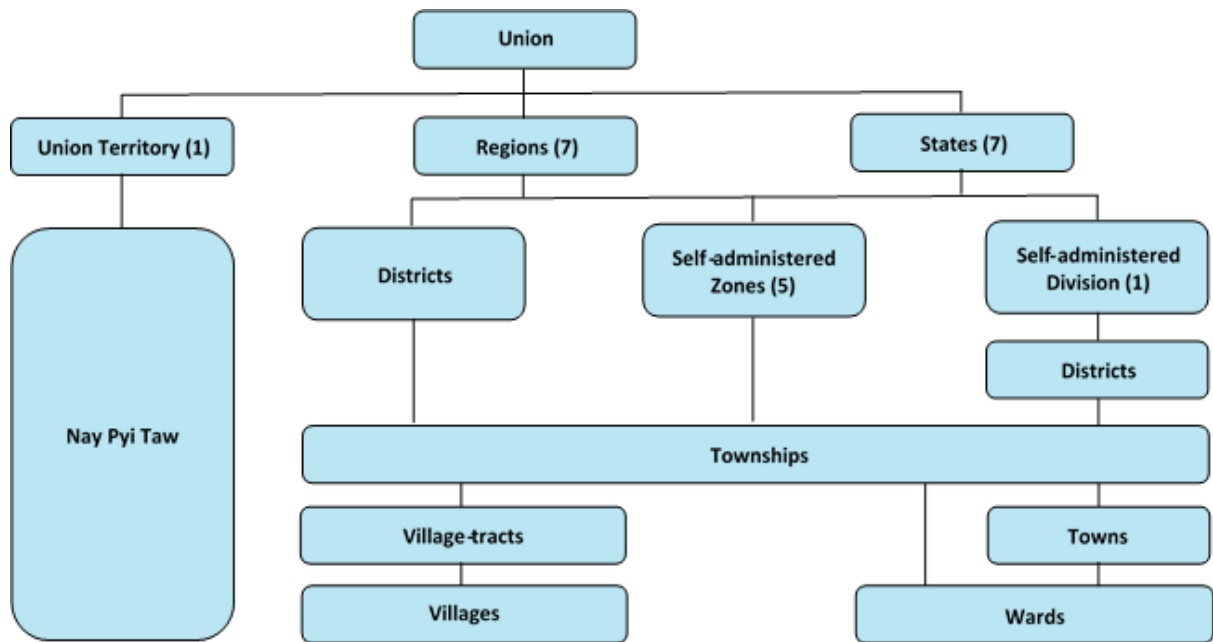
အပိုင်း ၂။ ။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဒေသဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းတို့၏ လက်ရှိအခြေအနေ

၂.၁ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၏ လက်ရှိအခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်ရေးအရ ပြည်နယ် ၇ ခု၊ တိုင်းဒေသကြီး ၇ ခု ခွဲခြားထားပြီး မြို့တော်ဖြစ်သော နေပြည်တော်တစ်ခုသာလျှင် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအဖြစ်သတ်မှတ်ထားသည်။ တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ဗမာလူမျိုးအများစု နေထိုင်ပြီး ပြည်နယ်များတွင် နေထိုင်သူအများစုမှာ တိုင်းရင်းသားများဖြစ်ကြသည်။ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်များအားလုံးသည် တူညီသော အခြေအနေရှိသည်ဟု မီးမီးတင် (၂၀၁၃) ကဆိုသည်။ အဓိကမြို့ကြီးများဖြစ်သော (ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ) နေပြည်တော်၊ (ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အတွင်းရှိ ခရိုင် ၄ ခု မှမြို့နယ်ပေါင်း ၄၄ ခုပါဝင်သော) ရန်ကုန်မြို့၊ (မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ခရိုင် ၇ ခုအနက်မှ တစ်ခုဖြစ်သော) မန္တလေးမြို့ တို့မှ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများသည် အခြားတိုင်းပြည်များရှိ မြို့တော်အစိုးရများနှင့်တူညီသော တာဝန်များယူရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို ပုံစံ ၁ တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံစံ (၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်

မူရင်း: မီးမီးတင် ၂၀၁၃

Nixon et al. (၂၀၁၃) က မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းကို ၁) နိုင်ငံရေး (အာဏာနှင့်တာဝန်ယူတာဝန်ခံမှု လွှဲပြောင်းပေးခြင်း) ၂) အုပ်ချုပ်ရေး (စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်များ) ၃) ဘဏ္ဍာရေး (အသုံးစရိတ်တာဝန်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များကိုအချိုးကျသုံးစွဲရေး) စသည့် ရှုထောင့်သုံးမျိုးမှ ပိုင်းခြားလေ့လာခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့၏တွေ့ရှိချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖော်ပြပါရှုထောင့်အားလုံးတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု အလွန်အားကောင်းနေဆဲဖြစ်သည်။ ရှုထောင့်သုံးမျိုးအကြား တစ်ဖက်စောင်းနင်းဖြစ်ခြင်းမျိုးကြောင့် ပြည်သူ့လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် မတတ်နိုင်သည့် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရများကို

အာဏာပေးလိုက်မိခြင်းမျိုးလည်း ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ၎င်းတို့ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို အခြေခံ၍ အောက်ပါ အသွင်းကူးပြောင်းရေးဆိုင်ရာ ဦးစားပေးမှုများလုပ်ဆောင်ရန် Nixon et al. က အကြံပေးထားသည် (စာမျက်နှာ ၈၅)။

- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများရှိ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လူ့အရင်းအမြစ်များ၏ ထိရောက်မှုကို ဆန်းစစ်ခြင်း
- ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးဌာနများတွင် ကဏ္ဍအလိုက်/ဒေသအလိုက် ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုလျော့ချကာ အထက်သို့တာဝန်ခံသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပိုမိုနက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းပြုလုပ်ခြင်း
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ တာဝန်များကို အတိုင်းအတာပိုမိုကျယ်ပြန့်အောင် လုပ်ဆောင်ခြင်း
- ပြည်သူ့အသုံးစရိတ် စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဘတ်ဂျက်ချမှတ်ခြင်းနှင့် အရင်းအမြစ်သုံးစွဲမှုများကို ပိုမိုအားကောင်းအောင် ပြုလုပ်ခြင်း
- ထင်သာမြင်သာရှိပြီး နည်းဥပဒေကို အခြေခံသည့် အစိုးရတွင်း ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်ခွဲဝေမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဖော်ထုတ်ရန် နှင့်
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်ရည်နှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ပိုမိုခိုင်မာစေခြင်း တို့ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဝန်ကြီးချုပ်များနှင့် ဒု-ဝန်ကြီးများ ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့တွင် ပြောကြားသော မိန့်ခွန်းတွင် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်က ၎င်းနှင့်၎င်းအစိုးရအဖွဲ့ အုပ်ချုပ်ခွင့်ကျန်ရှိသော လ ၃၀ သက်တမ်းအတွင်းကြုံတွေ့ရမည့် အဓိကစိန်ခေါ်ချက်များကို ဖော်ပြသွားခဲ့သည်။ သမ္မတကြီးက လူထု၏အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်စည်းပေးနိုင်မည့် လူထုဗဟိုပြုဖွံ့ဖြိုးရေး နည်းလမ်းကို ဦးစားပေးဖော်ဆောင်ရန် ရည်ရွယ်ထားကြောင်း အလေးအနက်ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုသို့ဖော်ဆောင်ရာတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ထပ်တူကျသော လုပ်ဆောင်မှုများကို ရောင်ရှားရန်နှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ပိုမိုလွှဲပြောင်းပေးရန်လည်း သမ္မတကြီးက တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်များဆိုရာဝယ် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်မှုအောက်ရှိ မြို့နယ်များကို ကြီးကြပ်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ လူသားအရင်းအမြစ်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်အကဲဖြတ်ခြင်း၊ သွားလာရခက်ခဲသော ဒေသများတွင် မူလတန်းပြဆရာ/မများနှင့် ကျန်းမာရေးလုပ်သားများကို ခန့်အပ်ခြင်း တို့လည်းအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် မြို့နယ်များသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်ဟု သမ္မတကြီးက ယုံကြည်သောကြောင့် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးဝန်ထမ်းများကို အားဖြည့်ပေးရန်၊ ၎င်းတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များက ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်နေစေရန်နှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို မြို့နယ်ကော်မတီများသို့ ဖိတ်ခေါ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

၂.၂ ဒေသဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ လက်ရှိအခြေအနေများ

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်အကျဆုံးနိုင်ငံများတွင် တစ်ခုအပါအဝင်အဖြစ် သတ်မှတ်ခံထားရသည်။ သို့သော် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (၂၀၁၃)က မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၀၉/၂၀၁၀ မှစ၍ နှစ်စဉ်ပြည်တွင်း အသားတင်ကုန်ထုတ်လုပ်မှုသည် ၅ ရာခိုင်နှုန်းအထက် တိုးတက်နေခဲ့သည်မှာ အားရလောက်စရာ ပင်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ ကျယ်ပြန့်စွာလုပ်ဆောင်နေသော အသွင်းကူးပြောင်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်များကြောင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင် စိတ်ချယုံကြည်မှုများ တိုးတက်လာခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၄-၂၀၀၅ နှင့် ၂၀၀၉-၂၀၁၀ တွင်ပြုလုပ်ခဲ့သော ဘက်စုံပါဝင်သော လူနေတိုင်မှုအခြေအနေ အကဲဖြတ်မှုများတွင် (Integrated Household Living Conditions Assessments (IHLCA)) အိမ်ထောင်စုအဆင့် လူမှုရေးကဏ္ဍ လိုအပ်ချက်များဖြစ်သည့် လျှပ်စစ်မီး၊ သန့်ရှင်းသော သောက်ရေ၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု နှင့် အလယ်/အထက်တန်းအဆင့် ကျောင်းပညာသင်ယူမှု စသည်တို့ သိသိသာသာ ကောင်းမွန်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့အတူပင် ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှုန်းကျဆင်းလာခြင်း၊ မညီမျှမှုများလျော့နည်းလာခြင်း နှင့် အိမ်ထောင်စုအဆင့် ကြွေးမြီများလျော့နည်းသွားခြင်း စသည့်

စီးပွားရေးနှင့်သက်ဆိုင်သော ကဏ္ဍရပ်များတွင်လည်း သိသိသာသာ တိုးတက်မှုများရှိလာခဲ့သည်။ အဆင်းရဲဆုံးလူတန်းစားသည် မြေယာမဲ့မှု ပြဿနာကို အများဆုံးခံစားနေရသူများဖြစ်သော်လည်း ၎င်းတို့ကြားထဲတွင် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းကျဆင်းသွားပြီး အစားအသောက်အတွက် အသုံးပြုသောဝင်ငွေပမာဏလည်း တိုးလာခဲ့သည် (IHLCA Project Technical Unit 2011)။ သို့သော် IHLCA ၏စစ်တမ်းပါ သတင်းအချက်အလက်များမှာ တိကျမှုအားနည်းနိုင်သဖြင့် ၎င်းမှရလဒ်များကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရာတွင် သတိရှိသင့်ပါသေးသည်။

တစ်နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညွှန်းကိန်းများက အလားအလာကောင်းများညွှန်ပြနေသလို IHLCA စစ်တမ်းကလည်း မညီမျှမှုများလျော့နည်းလာသည်ဟု ပြသနေသော်လည်း Schmitt-Degenhardt (၂၀၁၃) က မြန်မာနိုင်ငံဆင်းရဲမွဲတေခြင်း၏ ဒေသအလိုက် အကြောင်းပြချက်များကို စိစစ်ပိုင်းခြားပြီး ဤသို့ ကောက်ချက်ချခဲ့ပါသည်။ “ဒေသအလိုက်ရှုထောင့်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလိုက်သောအခါ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ကွာဟမှု ညွှန်းကိန်းအားလုံး မြင့်တက်လာသည်” (စာမျက်နှာ ၅၁)။ သာဓကအနေဖြင့်ဆိုရလျှင် ဆင်းရဲမွဲတေမှုသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများအကြား အလွန်ခြားနားသည်။ ဆင်းရဲမှုအမြင့်ဆုံးအဆင့် သုံးခုမှာ ချင်းပြည်နယ်တွင် ၇၃ ရာခိုင်နှုန်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ၄၄ ရာခိုင်နှုန်း နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ၃၃ ရာခိုင်နှုန်းတို့ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲမှုအနိမ့်ဆုံး အဆင့်သုံးခုမှာ ကယားပြည်နယ်တွင် ၁၁ ရာခိုင်နှုန်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတွင် ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် ၁၆ ရာခိုင်နှုန်းတို့ဖြစ်ကြသည်။ ဆင်းရဲမှုနှုန်းထား၏ အလားအလာမှာလည်း ကောင်းမွန်လာခြင်းမရှိပါ။ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့်ကြည့်လျှင်၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ၂၉.၆ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ၂၂.၇ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ကျဆင်းသွားသော်လည်း ၎င်းတိုးတက်လာမှုသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအကြားတွင် သိသိသာသာ မညီမျှမှုများရှိသည်။ ကျန်ဒေသအားလုံးတွင် ဆင်းရဲမွဲတေမှု ၆၆ ရာခိုင်နှုန်းအထိကျဆင်းသွားသော်လည်း ကရင်၊ ရခိုင်၊ ဧရာဝတီနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းတို့တွင် ဆင်းရဲမွဲတေမှု ညွှန်းကိန်းများ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။

Schmitt-Degenhardt (၂၀၁၃) က ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ၇ ခုကိုရွေးချယ်၍ အရေးပါသော စံနှုန်း ၁၂ ခု ကိုအသုံးပြုကာ ဧရာဝတီနှင့်သော လေ့လာမှုတစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရာတွင် လက်ရှိအခြေအနေနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ တန်းတူညီတူမရှိမှုတို့ကို ကိုယ်စားပြုသည့် စံနှုန်း များအပြင် ဆင်းရဲသောမိသားစုတစ်ခုတွင် ရှိနိုင်သည့် ဝင်ငွေ၊ ဝင်ငွေအလားအလာ၊ အသုံးစရိတ်များ စသည်တို့ကိုပါ ထည့်သွင်းလေ့လာခဲ့သည်။ ၎င်းလေ့လာချက်က မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ လက်ရှိစီးပွားရေးအခြေအနေနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ဖြစ်နိုင်ချေ ကွာဟမှုများကို ပုံဖော်ပြသည်။ ထိုကွာခြားချက်များသည် မတူညီသောလိုအပ်ချက်များကို အံဝင်ခွင်ကျ ဖြေရှင်းပေးနိုင်သည့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းကို တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်ရန် အကြောင်းပြချက်များ ဖြစ်နိုင်သလို ဒေသဆိုင်ရာ ကွာဟမှုများကို ပိုဆိုးလာစေနိုင်သည့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းမျိုး မပြုလုပ်ရန်တားဆီးသည့် အကြောင်းပြချက်များလည်း ဖြစ်နိုင်လာနိုင်ပါသည်။ နည်းပညာပိုမိုအဆင့်မြင့်သော ထုတ်ကုန်များ၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများ (အထူးသဖြင့် လျှပ်စစ်၊ သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာနှင့် ဆက်သွယ်ရေး) စသည်တို့ကို အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲ ထုတ်လုပ်ရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ အရေးကြီးကြောင်းကိုလည်း ၎င်းစာတမ်းက အတည်ပြုသည့်အပြင် ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်သည့် Macro-စီးပွားရေး မူဘောင်များရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းလည်း ဖော်ပြထားသည်။

အပိုင်း ၃။ ။ မြန်မာနိုင်ငံ ဒေသတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုများမှ ရရှိလာသော သင်ခန်းစာများ

အခြားဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆက်စပ်သော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာသဘောတရားများနှင့် လက်တွေ့အထောက်အထားများကို ရှေ့ပိုင်းတွင် ဆန်းစစ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုအပိုင်းသည် ထိုနားလည်မှုများအပေါ် အခြေပြုပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကိစ္စများလုပ်ဆောင်ရာမှ ရရှိလာသော သင်ခန်းစာများကို ထုတ်နုတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ သင်ခန်းစာများအားလုံးသည် JICA မှ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောနှင့် ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ဖော်ပြအကဲဖြတ်ထားသော စာပေများကို အခြေပြုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များတွင် တာရှည်ခံဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အဓိကအရေးကြီးသော နယ်ပယ်များဖြစ်သည့် လယ်ယာနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှုကဏ္ဍ၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံကဏ္ဍများအားလုံး ပါဝင်ပါသည်။ ဖော်ပြပါ သင်ခန်းစာများသည် ဟန်ချက်ညီသော ဒေသဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု ရရှိစေရန် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား ပိုမိုကောင်းမွန်အောင်လုပ်ဆောင်ရာ၌ လမ်းညွှန်ချက်များအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်မည်ဟု စာရေးသူအနေဖြင့် မျှော်လင့်ပါသည်။

၃.၁ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးမူဘောင်နှင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို ပုံဖော်ခြင်း

ပထမဖြစ်စဉ်သည် (JICA 2010) မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်း ပူပြင်းခြောက်သွေ့သော ဒေသတွင် ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီ (JICA) မှ ဆောင်ရွက်နေသော လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ရှေ့ပြေးစမ်းသပ်စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများအား လေ့လာမှုမှ ဖြစ်သည်။ ၎င်းစီမံကိန်းကို မြန်မာနိုင်ငံကျေးလက်ဒေသများတွင် တာရှည်ခံဖွံ့ဖြိုးမှုဖော်ဆောင်ရာ၌ အလွန်အဓိကကျသည့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် JICA မှ ၂၀၀၆ မှ ၂၀၁၀ အတွင်း လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၃ နိုဝင်ဘာလတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး နည်းဗျူဟာမူဘောင်ရေးဆွဲခြင်းဆိုင်ရာ အမျိုးသားအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲအတွက် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်ပြောကြားခဲ့သော အဖွင့်အမှာစကားတွင် “ကျေးလက်ဒေသပြည်သူများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ကဏ္ဍများဖြစ်သော လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးကဏ္ဍတို့တွင်ဖွံ့ဖြိုးမှုရှိလာရန် ထိုပြည်သူများ ဆင်းရဲမှုလျော့ကျကာ ဝင်ငွေရရှိမည်ဖြစ်သည်။” မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့သောဒေသများတွင် မန္တလေးတိုင်း၊ မကွေးတိုင်းနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းတို့မှ ခရိုင် ၁၁ ခုနှင့် မြို့နယ် ၅၁ ခုပါဝင်သည်။ ထိုဒေသသည် မြန်မာနိုင်ငံမြေအကျယ်အဝန်း၏ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ ထိုဒေသရှိ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးကဏ္ဍမှ တစ်ဦးချင်း ထုတ်လုပ်နိုင်သည့်ပမာဏမှာ တိုင်းပြည်၏ပျမ်းမျှပမာဏထက် ပိုများသည်။ ၎င်းကဏ္ဍများဖြင့် တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် အရေးပါသည့် အခြေအနေတွင် နေရာယူထားနိုင်သော်ငြားလည်း အလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် မိုးခေါင်မှုဒဏ်များ (တစ်နှစ်လျှင်မိုးရေချိန် ၇၀၀ မှ ၁၀၀၀ စင်တီမီတာသာရသည်)ကို ခံစားနေရသည်။ JICA ၏လေ့လာမှုများက ဖော်ပြပါအခြေအနေတွင် အလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသအတွင်း ဆင်းရဲမွဲတေမှု ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လျော့ချရေးနှင့် ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးမှု အတွက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များချမှတ်ခြင်း၊ အစိုးရ၊ ပြည်သူလူထု၊ လယ်သမားများနှင့် အခြားပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူအားလုံးကို စွမ်းဆောင်ရည်တိုးမြှင့်ပေးခြင်းစသည်တို့ပြုလုပ်ပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

ဤလေ့လာမှုကို အဆင့်နှစ်ဆင့်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ပထမအဆင့်တွင် အလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသတစ်ခုလုံးအား သဘာဝအခြေအနေများပေါ်မူတည်၍ မြေသွင်ပြင် ငါးမျိုး ခွဲခြားသတ်မှတ်ပြီးနောက်တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးမူဘောင်နှစ်ခုကို ရေးဆွဲခဲ့သည်။ ပထမတစ်ခုမှာ လုပ်ဆောင်ချက်ပေါင်းစုံကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ဝန်ကြီးဌာနများ၏ တာဝန်များနှင့်ကိုက်ညီသည့် ကဏ္ဍခုနှစ်ခုအတွင်းသို့ ခွဲချထားသော macro အဆင့်မူဘောင်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထို ခုနှစ်ခုမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ အသေးစားစက်မှုလုပ်ငန်း၊ ပညာရေး၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ ကျန်းမာရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးတို့ ဖြစ်သည်။ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ကဏ္ဍများကို ၁) ပြည်ထောင်စု၊ ဒေသဆိုင်ရာနှင့် ခရိုင် အစိုးရအရာရှိများ ၂) မြို့နယ်အရာရှိများ နှင့် ၃) ကျေးရွာကိုယ်စားလှယ်များ စသည့် မတူညီသောအလွှာသုံးခုမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မည့်သူများ၏ ဦးစားပေးမှုများအလိုက် အဆင့်သတ်မှတ်ထားသည်။ နောက်တစ်ဆင့်အနေဖြင့် သဘာဝအလျောက် ဖြစ်ပေါ်နေသော မြေသွင်ပြင်ပုံစံငါးခုနှင့် သင့်လျော်မည့် လုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးချမှတ်ခြင်း ပြုလုပ်သည်။ ပြီးနောက် လူမှုရေး၊ ဆင်းရဲသူများအတွက်အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများအပါအဝင် ရည်ရွယ်ထားသောလုပ်ငန်းဆောင်တာများ၏ ဖြစ်နိုင်ချေ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မည့် အေဂျင်စီ၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် စသော သတင်းအချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်ပေးခြင်းဖြင့် မူဘောင်ကို ပြီးမြောက်စေသည်။ Macro အဆင့် ဒေသဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုမူဘောင်ကို ပုံစံ (၂) တွင်ပြသထားပါသည်။

ပုံစံ (၂) အလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသများအတွက် Macro အဆင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှုမူဘောင် သရုပ်ပြဇယား

Priority	Sector	Actions (Projects, etc.)	Applicable Area	Feasibility
High ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ Low	1. Agriculture	1.1 Certified Seed Dissemination	I: Plateau	Pro-poor Impact
	2. Livestock	2.1 Local Breed Improvement	II: Plain	Environmental Impact
	• 3. Small Scale Industry	•	III: Plain in vicinity of streams	Executing Agency
	• 4. Education	•		
	5. Infrastructure		IV: Paddy land zone	Estimated Cost
	6. Health		V: Irrigated paddy	etc.
	7. Environment			

မူရင်း ၂၀၁၀ ခုနှစ်ထုတ် JICA အစီရင်ခံစာ၊ စာမျက်နှာ ၄-၃၉ မှ ပုံစံ ၄.၅ ကို အခြေခံ၍ စာရေးသူမှ ပြန်လည်တင်ပြသည်

Micro အဆင့်မူဘောင်ကို ဒုတိယတစ်ခုအဖြစ် JICA မှ ရေးဆွဲခဲ့သည်။ ဤမူဘောင်အောက်တွင် ကဏ္ဍ သို့မဟုတ် လုပ်ဆောင်ချက်များအလိုက် ဦးစားပေးများ ချမှတ်ထားခြင်း မရှိပဲ ၎င်းအစား အလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသအတွင်း အတွေ့များသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း ငါးခုကို ဖော်ထုတ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ အရင်းအမြစ်ချမ်းသာသည့် လယ်သမား၊ အရင်းအမြစ်ဆင်းရဲသည့် လယ်သမား၊ မွေးမြူရေးလုပ်သည့် လယ်သမား၊ အိမ်တွင်းလက်မှုလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများနှင့် ကျပန်းလယ်လုပ်သားများ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအုပ်စုတစ်ခုခြင်းစီကို ပစ်မှတ်ထား အကျိုးများစေမည့် လုပ်ဆောင်ချက်များအပြင် ရွာသားများအားလုံးအတွက် အကျိုးရှိစေမည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်သော အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို စာရင်းပြုစုပါသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် သဘာဝအလျောက်ဖြစ်ပေါ်နေသော မြေအနေအထားငါးခုမှ တစ်ခုချင်းစီတွင် ရေရှည်ခံမည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ ကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားပါသည်။ Micro အဆင့်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို ပုံစံ ၃တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပုံစံ (၃) အလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသများအတွက် Micro အဆင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှုမူဘောင် သရုပ်ပြဇယား

Livelihood Groups		Actions (Projects, etc.)	Priority in Each Area	Feasibility	
Farm Households (HHs)	1. Resource Rich Farmers	1.1 Improved Paddy Cultivation	I: Plateau	Pro-poor Impact	
	2. Resource Poor Farmers	•			
Non Farm HHs	3. Live-stock Raising HHs	2.1 Mushroom for the Landless	II: Plain	Environmental Impact	
	4. Cottage HHs				•
	5. Casual Farm Labor HHs				•
Activities benefiting the entire village		3.1 Improved Cooking Stove	III: Plain in vicinity of streams	Executing Agency	
		•	IV: Paddy land zone	Estimated Cost	
		•	V: Irrigated paddy	etc.	

မူရင်း ၂၀၁၀ ခုနှစ်ထုတ် JICA အစီရင်ခံစာ၊ စာမျက်နှာ ၄-၉၇ မှ ပုံစံ ၄.၆.၂ ကို အခြေခံ၍ စာရေးသူမှ ပြန်လည်တင်ပြသည်

လေ့လာမှုဒုတိယအဆင့်တွင် မူဘောင်နှစ်ခုကို အခြေပြုထားသည့် ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းများကို အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် သဘာဝမြေအနေအထား ငါးခုအတွင်းရှိ မြို့နယ်ခြောက်ခုမှ ရွာခြောက်ရွာကို စီမံကိန်းတည်နေရာများအဖြစ်ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစီမံကိန်းများကို 'အောက်ခြေမှအထက်သို့သွားသောပုံစံ' (Micro အဆင့်မူဘောင်ကို အသုံးပြုသည်ဟုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်) အဖြစ်ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများက စီမံကွပ်ကဲသည့် ကဏ္ဍများအဖြစ်သာ တည်ရှိနေခြင်းမဟုတ်သည့်အတွက် ကျယ်ပြန့်စွာလုပ်ဆောင်နေသော ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ်များဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ၂၀၀၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၂၀၀၇ ခုနှစ်ကရွေးချယ်ထားသော မြို့နယ်ခြောက်ခုအပါအဝင် ၁၂ မြို့နယ်ကို ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းဒေသများအဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ယခုအကြိမ်တွင် လုပ်ငန်းများကို "အထက်မှအောက်ခြေသို့သွားသောပုံစံ" (Macro အဆင့်မူဘောင်ကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်) ဖြင့်သွားသော်လည်း ဦးစားပေးချမှတ်ရာတွင် မြို့နယ်ကျေးရွာအဆင့်မှလာသော အမြင်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားခဲ့သည်။ Macro အဆင့်တွင် စတင်ခဲ့သောစီမံကိန်းများဖြစ်သည့်အလျောက် ကျေးရွာတစ်ခုတည်းတွင်သာမဟုတ်ပဲ ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်သည်။ ထို့ကြောင့် အစိုးရမှတိုးချဲ့ဝန်ထမ်းများကို စီမံကိန်းများတွင်အသုံးပြုသော ချဉ်းကပ်နည်းမျိုးစုံတွင် အကျိုးရှိအသုံးချခဲ့သည်။

လေ့လာမှုမှ ကဏ္ဍအလိုက်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော ဗဟုသုတများရရှိစေခဲ့သည့် သင်ခန်းစာများအပြင် ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးမူဘောင်များ ချမှတ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်မည့် အခြားအရေးကြီးသော အကြံပြုချက်များလည်းရရှိခဲ့သည်။ ပထမဦးစွာ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများချမှတ်ထားသည့် Macro မူဝါဒစီမံချက်များနှင့်အညီ ကျေးရွာအဆင့်လုပ်ငန်းများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ညှိနှိုင်းပေးမည့် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများကို ထူထောင်ရန် လေ့လာမှုစာတမ်းတွင် အကြံပြုထားသည်။ Micro အဆင့်မူဘောင်များတွင် တင်ပြထားသော အောက်ခြေမှအထက်သို့သွားသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များသည် ကျေးရွာနေပြည်သူများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို ပစ်မှတ်ထားလုပ်ဆောင်သော ကဏ္ဍပေါင်းစုံပါဝင်သဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနပေါင်းစုံနှင့် ဆက်စပ်နေသောကြောင့် ဤနည်းလမ်းကို အသုံးပြုရခြင်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် Macro အဆင့်လုပ်ငန်းများနှင့် အောက်ခြေမှအထက်သို့သွားသည့်လုပ်ဆောင်ချက်များသည် နည်းဗျူဟာတကျ လိုက်လျောညီထွေရှိနေသင့်သည်ဟု တိုက်တွန်းထားသည်။ အောက်ခြေမှအစပြုသော လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အဆင့်မြင့် မူဝါဒပန်းတိုင်များ၏ ချိတ်ဆက်မှုများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသိထားခြင်းအားဖြင့် ရှေးဦးစီမံကိန်းအောင်မြင်လျှင် ထိုလုပ်ဆောင်ချက်များကို အနီးအနားဒေသများတွင် ချဲ့ထွင်လုပ်ကိုင်နိုင်သည်။ တတိယအနေဖြင့် ကွင်းဆင်းလုပ်ဆောင်မှုမှရရှိလာသော အတွေ့အကြုံများအရ မိမိအသိုက်အဝန်းအတွင်းလေ့လာသင်ယူခြင်း (peer-to-peer learning) ၏ အရေးကြီးမှုကို ထောက်ပြထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သတင်းအချက်အလက်များကို အထက်မှ အောက်ခြေသို့ ဖြန့်ဝေခြင်းက အတော်အတန် ထိရောက်မှုရှိသည်။ လေ့လာရေးအသင်းသည် ဗဟိုအစိုးရမှလာသော ညွှန်ကြားချက်များကို တိကျသေချာစွာ တုံ့ပြန်နိုင်သည့် တိုးချဲ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ၎င်းတို့က အစိုးရ၏ ရည်မှန်းချက်များ၊ ဥပမာ သတ်မှတ်ဒေသတစ်ခုအတွက် နှစ်စဉ်စပါးထုတ်လုပ်မှုပမာဏ စသည်တို့ကို အသေအချာနားလည်ထားသည်။ သို့သော် လေ့လာမှုပြုလုပ်နေစဉ်အချိန်အတွင်းတွင် ထိုတိုးချဲ့ဝန်ထမ်းများထံမှ အမှန်တကယ်ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုနှင့် ပတ်သက်သော အတွေ့အကြုံများကို မကြားသိရသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် တူညီသောနေရာဒေသအတွင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူများအကြား သတင်းအချက်အလက် ဝေမျှခြင်းမှာလည်း နည်းပါးသည်။ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်စဉ်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော သင်ခန်းစာများကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူများအကြား ဖလှယ်မှုများရှိလာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအားဖြင့် ၎င်းတို့၏စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လက်တွေ့ဗဟုသုတများကို တိုးပွားလာစေနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရုံမက အနာဂတ်အတွက် မူဘောင်များဖော်ဆောင်ရာတွင်လည်း အထောက်အကူပြုနိုင်ပါလိမ့်မည်။

၃.၂ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်း

ဒုတိယဖြစ်စဉ်မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ ခုမှ အစိုးရဝန်ထမ်းများ အားလုံးနှင့် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ရှေးဦးစီမံကိန်းမြို့နယ် ၁၇ ခု (ထိုအထဲတွင် ပြည်နယ်/တိုင်း ၁၄ ခုစီမှ အနည်းဆုံး ၁ မြို့နယ်ပါဝင်သည်) ကို အထောက်အပံ့ပေးခြင်းအားဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေးရန်ဖြစ်သည်။ ထိုစီမံကိန်းကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၄ မေလတွင် (JICA 2011) အဆုံးသတ်နိုင်လိမ့်မည်ဟုခန့်မှန်းထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြို့နယ်နှင့်အောက် အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်များတွင် ရှေ့တန်းမှနေ၍ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနေသည့် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ၂၀၀၀ ခန့်ရှိသည်။ စီမံကိန်းပုံစံနှင့်ပတ်သက်သည့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများအရ မိခင်နှင့်မွေးကင်းစကလေးငယ်များ အသေအပျောက်နှုန်းနှင့် ကူးစက်တတ်သောရောဂါများကြောင့်သေဆုံးမှုတို့ မြင့်မားရသည့် အကြောင်းအရင်းများထဲတွင် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း မလုံလောက်ခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအဆင့်အတန်း နိမ့်ကျခြင်းတို့ လည်းပါဝင်သည်။ ၂၀၁၃ ဩဂုတ်လက သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်ပြောကြားခဲ့သည် မိန့်ခွန်းအတိုင်း လက်ရှိပဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးဆိုင်ရာ အသွင်ကူးပြောင်းမှုများအောက်တွင် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍအောက်ရှိ ဒေသဆိုင်ရာလူသားအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုကို ပြန်လည်သုံးသပ်နေပြီးဖြစ်သည်။ ထိုအခြေအနေတွင် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးမည့် စီမံကိန်းများကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် နှင့် မြို့နယ်အဆင့် သင်ကြားရေးအဖွဲ့များက ပို့ချသော အလုပ်ခွင်သင်ကြားရေးအစီအစဉ်များမှတစ်ဆင့် ပြုလုပ်သွားရန်ရှိပါသည်။

စီမံကိန်း၏ ရလဒ်များအဖြစ် ၁) ကောင်းမွန်လည်ပတ်နေသော ဗဟိုလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအဖွဲ့ (ပြည်ထောင်စုအဆင့်) ၂) သင်ကြားမှုနှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်မည့်စနစ်ထူထောင်ခြင်း (မြို့နယ်မှ ပြည်ထောင်စုအဆင့်အထိ အစီရင်ခံရန်) ၃) လေ့ကျင့်ရေးနှင့် သင်ကြားရေး နည်းစနစ်များနှင့်ပတ်သက်သော စီမံခန့်ခွဲမှုကို အားဖြည့်ပေးရန် ၄) အထက်မှ အောက်ခြေအဆင့် သင်ကြားရေးအဖွဲ့များအား ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် စသဖြင့် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၁၁ တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော ကာလလယ်သုံးသပ်ချက်တွင် အထက်ပါ စီမံကိန်းရလဒ်လေးခုနှင့်ပတ်သက်သော တိုးတက်မှုများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ပထမရလဒ်အတွက် ညွှန်ကြားရေးမှူးများနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အခြားဝန်ထမ်းများပါဝင်သော ဗဟိုလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအဖွဲ့ကို ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင်ဖွဲ့စည်းပြီး ထိုအချိန်မှစ၍ လေးလပတ်အစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ဗဟိုလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအဖွဲ့သည် ၎င်းတို့၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများကို မျှော်လင့်ထားသလောက် ဖြည့်ဆည်းနိုင်ခြင်းမရှိသည်ကို ကာလလယ်သုံးသပ်ချက်တွင် တွေ့ရသလို ၎င်းတို့အနေဖြင့် အောက်ခြေအဆင့်ရှိအဖွဲ့များ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် လမ်းညွှန်ချက်များ၊ ပံ့ပိုးမှုများနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုများ ပေးရန်လိုအပ်နေသည်။ ဒုတိယရလဒ်အနေဖြင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်ထုတ်ပြန်ရေးစနစ်ကို ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် တရားဝင်စတင်ခဲ့ပြီး ၎င်းလက်ကိုင်စာအုပ်တွင် သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် လမ်းညွှန်ချက်များ၊ အစီရင်ခံစာပုံစံများ၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုအမျိုးမျိုးကို သတ်မှတ်သည့်စနစ် စသည်တို့ကို ပေါင်းစည်းဖော်ပြထားသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လေ့ကျင့်ရေးအဖွဲ့အချို့မှာ ၎င်းတို့၏ ရလဒ်များကို ဗဟိုလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအဖွဲ့သို့ အစီရင်ခံရာတွင် အောင်မြင်မှုရှိသော်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော အချက်အလက်များကို သေချာစွာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမရှိသလို ၎င်းတို့၏အနာဂတ် သင်တန်းများအတွက် ပြင်ဆင်ရာတွင်လည်း အသုံးပြုမှုမရှိသည်ကို ကာလလယ်သုံးသပ်မှုတွင် တွေ့ရပါသည်။ တတိယရလဒ်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှင့် မြို့နယ်အဆင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအဖွဲ့များ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားသော်လည်း အချို့အဖွဲ့များသည် တစ်နှစ်လုံးအတွက် ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်ရမည့် ကိစ္စများကို လမ်းညွှန်ပေးမည့် နှစ်စဉ်သင်တန်းပို့ချမှုအစီအစဉ်ကို ပြုစုနိုင်ခြင်းမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ နောက်ဆုံးရလဒ်နှင့်ဆက်စပ်၍ ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းမြို့နယ်များရှိ သင်ကြားမှုအဖွဲ့အများစုသည် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းများတွင် အထောက်အကူပြု ကြီးကြပ်မှုများကိုပြုလုပ်နေသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအဖွဲ့များကမူ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် လူအရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ အားနည်းချက်များကြောင့် မြို့နယ်အဆင့် အဖွဲ့များကိုကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရန် ရှုန်းကန်အားထုတ်နေရသည်။

အထက်ပါ လေ့လာအကဲခတ်ချက်များကို အခြေပြုကာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ကျေးလက်ဒေသများတွင် အရည်အသွေးပြည့်ဝသော ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ပေးအပ်ရာ၌ အဓိကကျသော အစိုးရအဆင့်ဆင့်တွင် စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်မှုများ ပြုလုပ်ရာ၌ အသုံးပြုနိုင်သော လက်တွေ့သင်ခန်းစာများကို ကာလလယ်သုံးသပ်ချက်ကဖော်ပြပေးသည်။ပထမအနေဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့် မြို့နယ်အဆင့်တို့တွင် ခေါင်းဆောင်ပိုင်းအပြောင်းအလဲ မကြာခဏဖြစ်ပေါ်နေခြင်းက အလုပ်ခွင်သင်ကြားရေး ရေရှည်ခံခြင်းနှင့် ၎င်းကိုချောမွေ့စွာအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ကိစ္စများကို နှောင့်နှေးစေကြောင်း သုံးသပ်ချက်တွင်တွေ့ရှိရသည်။ ဒေသတိုင်းရှိ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ဦးစီးလျက်ရှိသော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးကျန်းမာရေး ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးများနှင့် မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲရေး အရာရှိများသည် လက်ရှိရာထူးတွင် လုပ်သက်ကြာမြင့်သော၊ ဒေသအခြေအနေနှင့် ကျွမ်းဝင်ပြီးဖြစ်သော၊ ဒေသအနှံ့ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးရန် လှုပ်ရှားသွားလာနိုင်သော မြို့နယ်ကျန်းမာရေး အရာရှိများ၏ အကူအညီလိုအပ်သည်။ ထိုအရေးကြီးတွေ့ရှိချက်များကို ကြည့်လျှင် လူသားအရင်းအမြစ်များ ခွဲဝေခန့်ထားမှုအတွက် ထိရောက်သောဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ရန် ဒေသအတွင်း စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ပေးရန် လိုအပ်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အဆင့်များတွင် စွမ်းဆောင်ရည် ချို့တဲ့နေကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ ရှေ့ပြေး မြို့နယ်လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအဖွဲ့များက အောက်ခြေတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လုပ်ဆောင်နေသလို ဗဟိုလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအဖွဲ့ကလည်း ကုလသမဂ္ဂမှထောက်ပံ့သော ကျန်းမာရေးအစီအစဉ်များတွင် ပို့ချမှုများ ပြုလုပ်နိုင်သည့် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အသိပညာများကို ရရှိလာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်ရှိ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအဖွဲ့များသည် မျှော်မှန်းထားသော တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများကို ပြည့်မီစွာ မဆောင်ရွက်နိုင်သေးကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ တတိယအနေဖြင့် ရှေ့ပြေးအဖြစ်ဆောင်ရွက်နေသောမြို့နယ်များမှ အလေ့အထကောင်းများကို နိုင်ငံတွင်းရှိအခြားဒေသများသို့ ဖြန့်ဝေပေးရန် ချဲ့ထွင်မှုနည်းပျူဟာတစ်ခုလိုအပ်သည်။ စတုတ္ထ အနေဖြင့် မြို့နယ်များသည် သင်တန်းအစီအစဉ်များကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး တောင်းဆို၊ လိုအပ်ချက်များအလိုက် ပြောင်းလဲပြုလုပ်ပေးနေကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ ထိုသို့ မြို့နယ်များတွင် တောင်းဆိုချက်အလိုက် ပြောင်းလဲခြင်းသည် ဒေသဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်နှင့် တိုင်း/ဒေသကြီးအဖွဲ့၏ နှစ်အစပိုင်းတွင်ပြုလုပ်ထားသော နှစ်စဉ်စီမံချက်များကို အခြေပြုထားသည့် ကြီးကြပ်မှုလုပ်ငန်းများအကြား ကွာဟမှုများဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထို့ကြောင့်သုံးသပ်ချက်စာတမ်းက လစဉ်အစီရင်ခံစာများကိုသင်ကြားမှုနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များထုတ်ပြန်သည့်စနစ်သို့ ပိုမိုပေးသင့်ကြောင်းအကြံပေးထားသည်။ သို့မှသာလျှင် အထက်အဆင့်ရှိအဖွဲ့များက အောက်ခြေမှ ပြုပြင်ပြောင်းလဲချက်များကိုသိရှိပြီး ၎င်းတို့၏နှစ်စဉ် စီမံချက်များကိုလည်း လိုက်ပါပြောင်းလဲနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၃.၃ ဒေသဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း

မကြာသေးမီက စတင်ခဲ့သော အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၂၂၀ ခန့် (ထိုအထဲမှ ဒေါ်လာသန်း ၁၇၀ ခန့်မှာ အတိုးနှုန်းသက်သာသည့် နိုင်ငံခြားချေးငွေများဖြစ်သည်)သုံးစွဲရန်စီစဉ်ထားသော ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရန်အတွက် ဒေသဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Regional Development Project for Poverty Reduction) အဆင့် ၁ သည် တတိယဖြစ်စဉ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းစီမံကိန်းငွေများကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ ခုစလုံးတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံများ (လမ်းတံတားများ၊ လျှပ်စစ်နှင့် ရေပေးဝေရေးများ) တည်ဆောက်ပြုပြင်ရန်အတွက် သုံးစွဲမည်ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များအရ ရန်ကုန်တိုင်းနှင့် မန္တလေးတိုင်းတို့ရှိ မြို့ပြဒေသများကို ချန်လှပ်ထားခဲ့သည်။ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ပျမ်းမျှ ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းသာ လျှပ်စစ်မီးရရှိပြီး၊ သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေ ရရှိမှုမှာ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်း နှင့် ကျောက်ခင်းမျက်နှာပြင်ရှိသောလမ်း ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းသာရှိသည်ကို တွေ့ရခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အခြေခံအဆောက်အအုံပိုင်းတွင် အားနည်းနေကြောင်းတွေ့ရပြီး ကျေးလက်ဒေသများတွင် ပိုမိုဆိုးရွားသည် (လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု ၁၆ ရာခိုင်နှုန်း နှင့် သန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေရရှိမှု ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း)။

အထက်ပါချေးငွေမှ စီမံကိန်းအခွဲ ၇၉ ခု (ဒေသတွင်းပင်မလမ်းကြီးများ (ကတ္တရာနှင့် ကွန်ကရစ်) ၂၁ ခု နှင့် ၎င်းလမ်းများပေါ်ရှိ ၁၀၀ မီတာထက်မရှည်သော တံတားများ၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး စီမံကိန်းအခွဲ ၂၈ ခု

(ထုတ်လွှတ်၊ ဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်း ၂၀၊ ဓာတ်အားခွဲရုံနှင့် ထရန်စဖော်မာ၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက် ၇ ခုလဲလှယ်ရန်နှင့် အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် ၁ ခု) နှင့် ရေပေးဝေရေးပိုက်လိုင်းများနှင့် ရေသန့်စင်စက် စီမံကိန်းအခွဲ ၃၀ တို့ကို ထောက်ပံ့ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုစီမံကိန်းများကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဝန်ကြီးဌာနများက စီမံဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏တာဝန်များမှာ ၁) အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာနက ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအကြား စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး အတွက် တာဝန်ရှိသည်။ ၂) ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းက လမ်းဖောက်လုပ်ရေး စီမံကိန်းအခွဲများကို ဆောင်ရွက်သည်။ ၃) လျှပ်စစ်စွမ်းအားဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးဝေရေးလုပ်ငန်းက လျှပ်စစ်နှင့်ပတ်သက်သော စီမံကိန်းအခွဲများကို တာဝန်ယူထားသည်။ ၄) ယခု မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနက ရေပေးဝေရေး စီမံကိန်းအခွဲများအတွက် တာဝန်ရှိသည်။

ဇယား ၁။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရန်အတွက် ဒေသဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းအောက်ရှိ စီမံကိန်းအခွဲများ (အဆင့် ၁)

လမ်းနှင့်တံတား စီမံကိန်းအခွဲများ ((တစ်လမ်းသွား) နိုင်လွန်ကတ္တရာခင်း ၁၉ ခု + ကွန်ကရစ်ခင်းလမ်း ၂ ခု နှင့် ၎င်းလမ်းများပေါ်ရှိ မိတာ ၁၀၀ ထက်မပိုသော တံတားများ = စုစုပေါင်း ၂၁ ခု)	
လျှပ်စစ်ဓာတ်အား	စီမံကိန်းအခွဲများ (အသေးနှင့် အလတ်စား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လွှတ်ဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ ပြုပြင်/တိုးချဲ့ခြင်း၊ ဓာတ်အားခွဲရုံများနှင့် ထရန်စဖော်မာများ ပြုပြင်ခြင်း ၂၀ ခု + လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်အသစ်လဲလှယ်ခြင်း ၇ ခု + အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ ပြုပြင်ရန် ၁ ခု =စုစုပေါင်း ၂၈ ခု)
ရေပေးဝေရေး စီမံကိန်းအခွဲများ (ရေပေးဝေရေးလိုင်းများပြုပြင်/တိုးချဲ့ခြင်း နှင့် ကျေးလက်မြို့များတွင် ရေသန့်စက်ရုံများတည်ဆောက်ခြင်း ၃၀ ခု)	

မူရင်း JICA (၂၀၁၃)

စီမံကိန်းများ စတင်အကောင်အထည်ဖော်သည့်အချိန်သာရှိသေးသော်လည်း ကနဦးအဆင့်မှာပင် အမြင်ဖွင့်ပေးသည့် သင်ခန်းစာအချို့ကိုတွေ့နေရပြီဖြစ်သည်။ ပထမအနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ ကဏ္ဍများအကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်ရန်ပင် စိန်ခေါ်မှုကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်နေသည်။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်သော စီမံကိန်းစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရန်ပင် လအတော်ကြာနေောက်ကျခဲ့သည်။ ထိုထက်အရေးကြီးသည့် ကိစ္စမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအချို့က ဦးစားပေးဆောင်ရွက်လိုသော စီမံကိန်းများမှာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၏ အမြင်များနှင့်ကွဲပြားနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက အဆောတလျင်လိုအပ်နေသော စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ၎င်းတို့ဒေသရန်ပုံငွေများကို အသုံးပြုရန် အကြံပြုခြင်းများပင်ရှိသည်။ ကဏ္ဍဆိုင်ရာမူဝါဒဖော်ဆောင်သူများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၏ အမြင်များကို ချိန်ညှိပေးရန် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုအစဉ်တစ်ခုတည်းဖြင့် မလုံလောက်နိုင်ပေ။ ထို့အပြင် ဤတွေ့ရှိမှုက ရှင်းလင်းသော ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒလမ်းညွှန်ချက်များကို အခြေခံကာ ဒေသဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းသည် ဒေသဆိုင်ရာလိုအပ်မှုများကို ထင်ဟပ်စေရုံသာမက လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်မှု ကိုလည်း မြန်ဆန်စေသည်ဟု ဖော်ပြနေသည်။

ဒုတိယအနေဖြင့် တင်းကြပ်သော နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်စီမံခန့်ခွဲမှုသည် စီမံကိန်းကို ချောမွေ့စွာအကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ အတားအဆီးတစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားမှ အတိုးနှုန်းသက်သာစွာနှင့် ထုတ်ပေးထားသော ချေးငွေသည် စီမံကိန်းအခွဲများ၏ အမှန်တကယ်တိုးတက်မှုပေါ်မူတည်၍ နှစ်ကာလကြာရှည်ရနိုင်သော်လည်း သက်ဆိုင်ရာ

ဝန်ကြီးဌာနများသည် စီမံကိန်းအခွဲတစ်ခုတိုင်းအတွက် လိုအပ်သောဘတ်ဂျက်များကို နှစ်စဉ်တောင်းယူ ရသည်။ ထိုသို့တောင်းယူရာတွင် ပြီးခဲ့သောဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်းမှ ဘတ်ဂျက်တွက်ချက်မှု ပုံသေနည်းအတိုင်း သွားရမည်ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းအောက်ရှိ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကန်ထရိုက်များကို အပြိုင်အဆိုင်လေလံစနစ်ဖြင့် ရယူရသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် စီမံကိန်းအခွဲ၏ ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အချိန်ကာလ ကြာမြင့်မှုသည် လေလံဆွဲသည့် ရလဒ်ပေါ်မူတည်ကာ အပြောင်းအလဲရှိနိုင်သည်။ ထို့အပြင် ဆောက်လုပ်ရေးအလုပ်အများစုကို ခြောက်သွေ့သောရာသီဥတုရှိသည့် နှစ်တစ်ဝက်တွင် အကောင်အထည် ဖော်ရသည်။ အထက်ပါအခြေအနေအားလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလိုက်လျှင် နှစ်စဉ် ငွေကြေးအသုံးစရိတ်ဘတ်ဂျက်ကို တင်းကြပ်စွာ ထိန်းချုပ်ထားပါက ဆုံးဖြတ်ချက်အလျင်တလိုချခြင်း၊ အလုပ်များနှောင်းနှေးခြင်းစသည့် မလိုလားအပ်သောကိစ္စများ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ပါသည်။

တတိယအနေဖြင့် ဒေသတွင်းရှိ မြို့ပြရေးပေးဝေရေးလုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရန် သင့်တော်သော ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးဌာန မရှိပေ။ ထိုစီမံကိန်းအောက်တွင် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနကို ရေးပေးဝေရေးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းအခွဲများ ဆောင်ရွက်ရန်ရွေးချယ်ထားသည်။ သို့သော် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအတွင်း ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန၏ တာဝန်အမှန်မှာ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်ရန်သာဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းဌာနသည် ဒေသတွင်း မြို့ပြရေးပေးဝေမှုစနစ်အကြောင်းကို ကောင်းစွာမသိရှိပေ။ ဤကိစ္စများကို များသောအားဖြင့် မြို့စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များက ကိုင်တွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအဖွဲ့များသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရာ ဝန်ကြီးနှင့် တိုက်ရိုက်အဆက်အသွယ်ရှိသည်။ အခြား ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ကဏ္ဍအလိုက်ထားရှိသော ဌာနများကမူ ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးဌာနသို့ တိုက်ရိုက်တာဝန်ခံရသည် ဟု Nixon et al. ကဖော်ပြထားသည် (ပုံစံ ၆၊ စာမျက်နှာ ၁၆)။ သို့သော် ထိုဆက်နွယ်မှုများအပေါ် ၎င်းတို့ ပြုလုပ်ခဲ့သော ကနဦးလေ့လာချက်များသည် အတွင်းကျကျ စိစစ်ထားခြင်းမဟုတ်သေးပါ။ ဒေသဆိုင်ရာ မြူနီစပယ်အများစုမှာ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးတို့ရှိ မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများကဲ့သို့ အသင်းအဖွဲ့ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုများ မရှိသေးကြောင်းတွေ့ရသည်။ ၎င်းမြို့ကြီးများရှိ ကော်မတီများသည် အခြားတိုင်းပြည်များရှိ မြို့တော်အစိုးရများကဲ့သို့သော တာဝန်များကိုယူထားသည် (မီးမီးတင် ၂၀၁၃)။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော ချေးငွေစီမံကိန်းသည် ပြင်ပမှခေါ်ယူထားသော အကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကူအညီဖြင့် ပြဿနာများကို စစ်ဆေးဖြေရှင်းရန်နှင့် စီမံကိန်းကိုချောမွေ့စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ပြင်ပမှလာသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ကိုင်သည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည် ပြည်တွင်း လိုအပ်ချက်များကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိသာ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည်။ ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ဆောင်လိုသည်ဆိုလျှင် အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပိုမိုတိုးတက်အောင် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်မည့် အုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကို ဖော်ထုတ်ရန် မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့်စဉ်းစားသင့်သည်။

အပိုင်း ၄။ ။ ဆွေးနွေးချက် နှင့် ရှေ့ဆက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ

လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းမှ ရရှိလာသောသင်ခန်းစာများက မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်နှင့် ဟန်ချက်ညီသော ဒေသဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိရန် လျှောက်လှမ်းရမည့် အနာဂတ်ဦးတည်ချက်အကြောင်း ဘာပြောပါသနည်း။ ဗဟိုအစိုးရမှ ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရများသို့ အာဏာလွှဲပြောင်းပေးရန် စာတွေ့သဘောတရားအရ အလေးသာနေသော်လည်း လက်တွေ့အထောက်အထား များအရမူ ဒေသဆိုင်ရာ လိုအင်များနှင့် နိုင်ငံအဆင့် (သို့) ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ကဏ္ဍအလိုက် ချမှတ်ထားသော မူဝါဒများနှင့် ကိုက်ညီမည့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို သေချာစွာ ရေးဆွဲနိုင်မှသာလျှင် ထိရောက်မှုရှိမည်ဆိုသည်။ ဤစာတမ်းပါ သင်ခန်းစာများမှ ဟန်ချက်ညီသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် သင့်လျော်သောပုံသေနည်းတစ်ခုရာဖွေရာတွင် အရေးကြီးသည့် လုပ်ငန်း သုံးရပ်ရှိလာသည်။ ၎င်းတို့မှာ ၁) "အထက်မှအောက်ခြေသို့သွားသောပုံစံ" နှင့် "အောက်ခြေမှအထက်သို့သွားသောပုံစံ" တို့မှ ဦးစားပေးကိစ္စရပ်များကို ပေါင်းစည်းပေးမည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ဖော်ထုတ်ရန် ၂) မဟာဗျူဟာအစီအစဉ်များကို အောက်ခြေလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီအောင် စဉ်ဆက်မပြတ်ပြောင်းလဲရာ၌ အသုံးပြုနိုင်သည့် ဗဟိုသတင်းအချက်အလက်ချုပ်ကိုင်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် ၃) လက်ရှိအစိုးရအဆင့်အားလုံး၌ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများကို အကောင်းဆုံး အသုံးချရန် တို့ဖြစ်သည်။

၄.၁ "အထက်မှအောက်ခြေသို့သွားသောပုံစံ" နှင့် "အောက်ခြေမှအထက်သို့သွားသောပုံစံ" တို့မှ ဦးစားပေးကိစ္စရပ်များကို ပေါင်းစည်းပေးမည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းကြောင့် အစိုးရသည် ဒေသန္တရလိုအင်များကို သိရှိလာနိုင်ပြီး ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုထိရောက်စွာ ပေးဆောင်လာနိုင်လိမ့်မည်ဟု စာတွေ့သဘောတရားများက ဆိုသည်။ သို့သော် JICA မှ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော အလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့သောဒေသများရှိ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှုအကြောင်း စာတမ်းတွင် ကျေးရွာကိုယ်စားလှယ်များက ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ အပေါ် တိုက်ရိုက်အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသော လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ကဏ္ဍများ (ဥပမာ - အိမ်တွင်းလက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း) ကိုသာ ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်လေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အပေါ်အဆင့်ရှိ အစိုးရအရာရှိဝန်ထမ်းများက အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ပညာရေး စသည့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပေးလေ့ရှိသောကြောင့် ၎င်းအချက်နှစ်ခုမှာ ကွဲပြားနေသည်။ ထို့အပြင် JICA (၂၀၁၀) ၏အဆိုအရ "အောက်ခြေမှအထက်သို့သွားသောပုံစံ"ရှိသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ လိုအပ်ချက်ပေါ်မူတည်ကာ စီမံထားခြင်းကြောင့် ပိုမိုအကုန်အကျများကြောင်းတွေ့ရသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် စီမံကိန်းများအပေါ် အခြေမခံပဲ ဖြစ်ချင်သည့် ဆန္ဒများအပေါ် အခြေခံထားပါက ဘဏ္ဍာရေးအရော နည်းပညာအရပါ အလားအလာမကောင်းနိုင်ပါ။ Macro မူဝါဒသည် အောက်ခြေမှအထက်သို့လာသော တောင်းဆိုချက်များကို ချင့်ချိန်အကဲဖြတ်ရန် လိုအပ်သလို တိုင်းပြည်အတွင်းရှိဒေသများအကြား အလျားလိုက်မညီမျှမှုများကိုလည်း ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည်ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်မူ အထက်မှအောက်ခြေသို့သွားသည့်လုပ်ငန်းများမှာ ပိုမိုထိရောက်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများဟု ထင်ရဖွယ်ရှိသော်လည်း ၎င်းတို့သည် အောက်ခြေလိုအပ်ချက်များနှင့် မကိုက်ညီမှုများ ဖြစ်နိုင်ပါသေးသည်။ ထို့ကြောင့် Macro မူဝါဒကို လက်တွေ့ကျမကျ စမ်းစစ်ရန်အတွက်လည်း Micro မူဝါဒ လိုအပ်ပါသည်။

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကို အားပေးသော ဆွေးနွေးချက်များနှင့် ရှေ့အပိုင်းများမှ ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့များထားရှိရန် အကြံပြုချက်များက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်များသည် ပြည်သူ့လိုအင်များဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာ ထိရောက်မှုများအတွက် ဖြေရှင်းချက်များပေးနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယူဆကြသည်။ သို့သော်

ဒေသဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံတည်ဆောက်သည့် ဖြစ်စဉ်တွင် တွေ့ရှိခဲ့ရသည့်အတိုင်း ကဏ္ဍအလိုက် မူဝါဒချမှတ်သူများနှင့် ဒေသမှပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၏ ကွဲပြားသောအမြင်များကို စေ့စပ်ပေးရန်မှာ ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်မျိုးတည်းဖြင့် မလုံလောက်နိုင်ပေ။ ထို့အပြင် အစိုးရအဆင့်ဆင့်မှ ပါဝင်နေသူများ၏ အမြင်အမျိုးမျိုးကို ပေါင်းစပ်ပေးနိုင်မည့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာမူဘောင်တစ်ခုကို ဖော်ထုတ်မည့်နည်းလမ်းလည်း လိုအပ်နေပါသေးသည်။ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ စွမ်းဆောင်ရည်တိုးမြှင့်မှုစီမံကိန်း၏ ကာလလယ်သုံးသပ်ချက်က အကြံပြုထားသည့်အတိုင်း - အောက်ခြေရှိ လှုပ်ရှားမှုများနှင့် အထက်မှမူဝါဒပေးတိုင်များကို ချိတ်ဆက်ပေးရန် အားထုတ်ရာတွင်လည်း ကောင်းမွန်စွာလည်ပတ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းတစ်ခုဖော်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ သို့သော် အလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုလေ့လာရာတွင် ကဏ္ဍများနှင့်လုပ်ဆောင်ချက်များအား အစဉ်လိုက်စီရာ၌အသုံးပြုခဲ့သော ရိုးရှင်းသည့်နည်းလမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက်သင့်လျော်မှုရှိမရှိကို ထပ်လောင်း လေ့လာမှုများပြုလုပ်ရန် လိုသည်။ မည်သည့်အဆင့်မှပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများက ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်မည်၊ မည်သည့်အဆင့်က အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သင့်သည် စသည်တို့ကိုဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပေါင်းစပ်နည်းဗျူဟာမူဘောင်ကို စီမံရာ၌ ၎င်းတို့ မည်မျှထိရောက်ကျွမ်းကျင်သည့်အပေါ် အခြေခံသင့်သည်။ ထို့အတူပင် လုံလောက်သည့်ငွေကြေးအရင်းအမြစ်များကို လိုအပ်သည့်နေရာ၊ လိုအပ်သည့်အချိန် (အထူးသဖြင့် ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်ကဲ့သို့ နှစ်ကာလများစွာ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုလိုအပ်သော) တွင်ပေးနိုင်အောင် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည်လည်း ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ရှိသင့်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ စတင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လက်ရှိပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု အသွင်ကူးပြောင်းခြင်းသည် ပြင်လွယ်ပြောင်းလွယ်ပြီး ဘဏ္ဍာရေးနည်းနာများကိုလည်း ဆက်လက်ထိန်းထားမည့် ကာလအလယ်အလတ်ကြာမြင့်သော ဘတ်ဂျက်စနစ်တစ်ခုကို ဖန်တီးနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပါသည်။

၄.၂ မဟာဗျူဟာအစီအစဉ်များကို အောက်ခြေလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီအောင် စဉ်ဆက်မပြတ်ပြောင်းလဲရာ၌ အသုံးပြုနိုင်သည့် ဗဟိုသတင်းအချက်အလက်ချုပ်ကိုင်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေး၏ ပေါင်းစပ်နည်းဗျူဟာမူဘောင်မှ အကျိုးများနိုင်သမျှများအောင်လုပ်ရန် နောက်ပါတီစွရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ မူဘောင်အောက်တွင် အဆိုပြု၊ အကောင်အထည်ဖော်ထားသော မူဝါဒလုပ်ဆောင်မှုများသည် ထိရောက်သောချာမှုရှိစေရန် လိုအပ်သလိုပြောင်းလဲနေရမည်။ စဉ်ဆက်မပြတ် စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ခြင်းများ နှင့် အောက်ခြေရှိလိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစေရန် မူဘောင်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေခြင်းများလုပ်ဆောင်ရမည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများရှိ နည်းဗျူဟာအစီအစဉ်များ၏ အပြောင်းအလဲများသည် အဓိပ္ပါယ်ရှိသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများဖြစ်စေရန် သတင်းအချက်အလက်များကို အလျားလိုက်အပြင် အထက်နှင့်အောက်သို့လည်း မျှဝေနေရမည်။ အလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအကြောင်း လေ့လာမှုတွင်တွေ့ရှိခဲ့သည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် တူညီသောဒေသတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသူများအကြား သတင်းအချက်အလက်ခွဲဝေမှုသည် ထိရောက်သော အထက်မှအောက်သို့ သတင်းအချက်အလက်ခွဲဝေမှုနှင့်ယှဉ်လျှင် အားနည်းနေသေးသည်။ ထို့အပြင် ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့က သမ္မတဦးသိန်းစိန် ပြောကြားခဲ့သော မိန့်ခွန်းတွင် လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် အောက်ခြေမှန်ကန်သော သတင်းအချက်အလက်ကောက်ယူခြင်းများကို မြို့နယ်များတွင် ပြုလုပ်ရန်လိုကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ မြို့နယ်များတွင် တိကျမှန်ကန်သော သတင်းအချက်အလက်ကောက်ယူရန် ပျက်ကွက်နေခြင်းသာမက ကောက်ယူရရှိသော ကိန်းဂဏန်း၊ စာရင်းများသည် အထက်ရှိ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ထိုထက်မြင့်သော အစိုးရအဆင့်များကိုပါ ရောက်ရှိမှုမရှိခြင်းကို ဤအချက်က ဖော်ညွှန်းနေသည်။

အမှန်အားဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှုစီမံကိန်း ကာလလယ်သုံးသပ်ချက်အရ မြို့နယ်များသည် အထက်အဖွဲ့အစည်းများကို အချိန်မှန်အစီရင်ခံနိုင်ပုံပေါ်သည်။ ထိုထက်အရေးကြီးသည်မှာ ၎င်းတို့သည် အောက်ခြေလိုအပ်ချက်များအလိုက် လိုက်ပါပြောင်းလဲနိုင်စွမ်းရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ သို့သော် အစိုးရဖွဲ့စည်းပုံတစ်ခုလုံးတွင် အစီရင်ခံလာသော သတင်းအချက်အလက်များကို အစီအစဉ်များချမှတ်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်စွမ်းနှင့် မြို့နယ်အဆင့်အခြေအနေများအလိုက် နှစ်စဉ်အစီအစဉ်များ၏ အပြောင်းအလဲများအပေါ် ရရှိသော အချက်အလက်ခွဲဝေနိုင်စွမ်း ချို့တဲ့နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ ရရှိလာသောအထောက်အထားများကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ကွင်းဆင်းရာမှရရှိလာသော သတင်းအချက်အလက်များကို မှန်ကန်စွာကောက်ယူခြင်းနှင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု မအောက်မြင်သည့်အချိန်များတွင်ပင် အထက်သို့လျင်မြန်စွာသတင်းပို့သော အလေ့အထပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ကြောင်းတွေ့နိုင်သည်။ ဗဟိုအစိုးရသည် အောက်ခြေအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ အာဏာလွှဲပြောင်းခြင်း ပြုသည်ဖြစ်စေ၊ မပြုသည်ဖြစ်စေ ကွင်းထဲရှိအခြေအနေများကို သိရှိနေရန်လိုအပ်သည်။ အကြောင်းမှာ ဒေသဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ဦးတည်ချက်အပြောင်းအလဲများနှင့် နည်းဗျူဟာကျကျလမ်းညွှန်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

၄.၃ လက်ရှိအစိုးရအဆင့်အားလုံး၌ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများကို အကောင်းဆုံးအသုံးပြုခြင်း

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကို အားပေးသောစာပေများက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဆင့်မှ ဒေသန္တရအဆင့်သို့ အာဏာနှင့်တာဝန်များ ပြန်လည်ခွဲဝေပေးရေးစသော အဖွဲ့အစည်းအတွင်းအပြောင်းအလဲများသည် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးကို အားဖြည့်ခြင်းဟု ဆိုကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ လက်တွေ့ဖြစ်စဉ်များမှ သင်ခန်းစာများကမူ လက်ရှိဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုအောက်ရှိ အစိုးရစနစ်၏ အချို့အစိတ်အပိုင်းများသည် ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်ရမည့်တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရာတွင်ပင် စွမ်းဆောင်ရည်အားနည်း နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဥပမာ ဒေသတွင်းအခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်း ဖြစ်စဉ်တွင် မြို့ပြရေးပေးဝေရေးလုပ်ဆောင်မှုများကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမည့် သင့်လျော်သော ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဝန်ကြီးဌာန မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထို့အပြင် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်မှုအောက်ရှိမြို့၊မြို့နယ်များသည် အဖွဲ့အစည်းဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းနေကြောင်းတွေ့ရသည်။ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကို အားဖြည့်ပေးသည့်စီမံကိန်းကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ရှေ့ပြေးမြို့နယ်များက ၎င်းတို့၏စွမ်းဆောင်ရည်များကို ပြသနိုင်သော်လည်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများကမူ ၎င်းတို့၏တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များလိုအပ်နေသေးကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍရှိ လက်ရှိလူစွမ်းအားအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်သည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့် မြို့နယ်အဆင့်တို့တွင် ခေါင်းဆောင်အပြောင်းအလဲ မကြာခဏပြုလုပ်ရန် တွန်းအားပေးလျက်ရှိသည်။ ထိုအချက်က လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုများကို ရေရှည်ခံအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ချောမွေ့စွာအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့တွင် အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။

မည်သည့်အဆင့်မှပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများက ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်မည်၊ မည်သည့်အဆင့်က အကောင်အထည်ဖော်မှုများကိုဆောင်ရွက်သင့်သည် စသည်တို့ကိုရွေးချယ်ရာတွင် ပေါင်းစပ်နည်းဗျူဟာမူဘောင်ကို စီမံရာ၌ ၎င်းတို့ မည်မျှထိရောက်ကျမ်းကျင်သည့်အပေါ် အခြေခံသင့်သည်။မြန်မာကဲ့သို့ အစိုးရစနစ်အတွင်းရှိ အစိတ်အပိုင်းအတော်များများကို စစ်ဆေးပြုပြင်ရန်လိုအပ်နေသည် နိုင်ငံမျိုးတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း ပြုလုပ်သင့်၊မလုပ်သင့် ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဌာနများနှင့် လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ ပြန်လည်နေရာချလျှင် ကုန်ကျမည့်စရိတ်များကို အဓိကထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူသားအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များကို အသွင်ကူးပြောင်းရာတွင် အချိန်ယူခြင်းနှင့် လက်ရှိအုပ်ချုပ်သူများက အသွင်ကူးပြောင်းမှုများဆက်လက်ပြုလုပ်ရန် အချိန်တိုအတွင်းအောင်မြင်နိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များအပေါ် အာရုံစိုက်လျက်ရှိသည်။ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောနည်းလမ်းတစ်ခုမှာ လက်ရှိအစိုးရအဆင့် အားလုံး၌ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများကို အကဲဖြတ်အ၍ အကောင်းဆုံးအသုံးပြုရန်ဖြစ်သည်။ Charbit (၂၀၁၁)

ကလေးအဖွဲ့အစည်းကြား၌ သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်းများတွင် ကုန်ကျမည့်စရိတ်ပေါ်မူတည်ကာ အနည်းဆုံးရေတို၊ ဖြစ်နိုင်လျှင် ရေရှည်အတွက် မဖြစ်မနေလိုအပ်သော ကိစ္စဖြစ်သည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

Boex, Jamie. (2013). *The Context for Fiscal Decentralization: A Crash Course on Decentralization and Local Governance*. Presentation at Training Course on Fiscal Decentralization and Local Finances, the Hague Academy for Local Governance, September 16, 2013.

Channa, Anila, and Faguet, Jean-Paul. (2012). *Decentralization of health and education in developing countries: a quality-adjusted review of the empirical literature*. Economic organisation and public policy discussion papers, EOPP 38. London, UK: STICERD.

Charbit, Claire. (2011). Governance of Public Policies in Decentralised Contexts: The Multi-level Approach. *OECD Regional Development Working Papers*. 2011/04, OECD Publishing.

Higashikata, Takayuki. (n.d.). *Decentralization* (in Japanese). IDE-JETRO.

IHLCA Project Technical Unit. (2011). *Integrated Household Living Conditions Survey in Myanmar (2009-2010): Poverty Profile*. UNDP Myanmar.

International Monetary Fund (IMF). (2013). *MYANMAR 2013 Article IV Consultation and First Review under the Staff-Monitored Program*. IMF Country Report No. 13, 250, June 13, 2013.

Japan International Cooperation Agency (JICA). (2010). *The development study on sustainable agriculture and rural development for poverty reduction programme in the Central Dry Zone of the Union of Myanmar: Final report*.

Japan International Cooperation Agency (JICA). (2011). *Republic of the Union of Myanmar, Project for strengthening capacity of training teams for basic health staff: Mid-term review report*.

Japan International Cooperation Agency (JICA). (2013). *Ex-ante evaluation (for Japanese ODA Loan): The Republic of the Union of Myanmar, Regional Development Project for Poverty Reduction Phase I*.

Mie Mie Tin. (2013). *An overview of spatial policy in Asian and European Countries: Myanmar*. Ministry of Land, Infrastructure, Transport and Tourism, Japan (MLIT).

Nixon, Hamish, Joelene, Cindy, Kyi Pyar Chit Saw, Thet Aung Lynn, and Arnold, Matthew. (2013). *State and Region Governments in Myanmar*. Yangon: MDRI-CESD and The Asia Foundation.

Rodriguez-Pose, Andres, and Ezcurra, Robert. (2010). Does decentralization matter for regional disparities? A cross-country analysis. *Journal of Economic Geography*, 10, pp 619-644.

Rondinelli, Dennis A., Nellis, John R., and Cheema, G. Shabbir. (1983). *Decentralization in Developing Countries: A Review of Recent Experiences*. World Bank Staff Working Paper No. 581. Washington D.C.: World Bank.

Schmitt-Degenhardt, Stephan. (2013). *A regional perspective of poverty in Myanmar*. UNDP Myanmar.

Thein Sein. (2013). *President U Thein Sein delivering speech at the meeting with Union ministers, region/state chief ministers, and deputy ministers*. August 9, 2013, Nay Pyi Taw. President Office, The Republic of the Union of Myanmar.

The Asia Foundation

No. 21, Bo Yar Zar Street
14 Ward, Kyauk Kone
Yankin Township
Yangon, Myanmar